

Til det kgl Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets

Høringsnotat:

Forslag til endringer i barneloven – samvær under tilsyn av offentlig oppnevnt tilsynsperson mm.

Forum for menn og omsorg (heretter FMO) har tidligere levert en rekke høringsuttalelser til barnelovspørsmål. Aktuelt for nærværende høringsrunde er en uttalelse fra 2004 om behovet for klargjøring av bevisregler i saker med påstander om vold og overgrep :

http://www.krisesenter.org/docs/horingsuttalelse_agr.htm

I en omfattende høring om barneloven etter NOU 2008:9 «Med barnet i fokus» tok FMO betydningen av vitenskapelighet både i utredningen av lovforslag og i prøving a hvordan konkrete lovendringer har fungert :

http://www.krisesenter.org/docs/FMO_horingsuttalelse_NOU2008_9.doc

FMO registrerer at Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementet (heretter BLID) har lært lite av forrige høringsrunder. FMO vil konsentrere sin uttalelse om sviktende belegg og feilaktig påberopelse av kunnskap. Grunnleggende fins det ingen forskning om de temaer nærværende lovforslag berører: samvær under tilsyn. Dette ser ikke ut til å bekymre BLID: at man intet kunnskapsgrunnlag har om aktuelle temaer, eller at påberopt forskning ikke holder må vitenskapelig.

Professor Kristin Skjørtens forskning er ikke valid, hun har ikke representative utvalg og legger inn i sin lesning av dommer en selektiv forståelse av at barn ikke blir hørt i tilstrekkelig grad. Dette har hun ikke belegg for. Det er tilnærmet umulig å lese ut av norske dommer i hvilken grad vold som tema er vektet, langt mindre om påstått vold og overgrepssfare er eksplisert og blitt gjenstand for konkret bevisvurdering.

Dette burde BLID være på det rene med. FMO får jevnlig en strøm av case som viser en helt annen virkelighetsforståelse: nemlig at voldspåstander ser ut til å fungere strategisk for mødre som ikke ønsker at barna skal ha kontakt med sine fedre, og at påstandene ikke blir realitetsbehandlet. Domstoelen praktiserer såkalt fri bevisbedømmelse. Det betyr at påstander om vold kan underslås i prosessen, men virke som konfliktdriver. BLID bygger på ideologisk syn som ikke kan belegges: at det er et stort behov for tilsynsordninger.

Professor Kristin Skjørtten har i flere år blitt brukt til å fremme feilaktig inntrykk av norsk barnerettsvirkelighet. Allerede da Arbeidsgruppens rapport (se over) ble presentert het det at «samværsretten står for sterkt – rettslig og politisk» uten at problemstillingen ble belagt med annet enn misvisende referanser til bl.a Skjørtten. FMO viser til denne fra 2005 allerede:

http://www.krisesenter.org/oletexmo/DOCS/kunnskapsloshet_over_alle_grenser.htm

En annen alvorlig feilforutsetning er premisset om at et betydelig flertall av populasjonen av foreldre som mer og mindre frivillig dras inn i barnefordelingstvister er beheftet med negative egenskaper og score på rus, psykiatri, kontakt med barnevern og politi. Feilforutsetningen stammer fra psykolog Katrin Koch som aldri har redegjort for hvordan hun metodisk kan hevde at ca 70 % av foreldrepopulasjonen har disse minusvariantene. Denne feilen ble påpekt allerede i 2003: <http://www.krisesenter.org/oletexmo/DOCS/kanvistolepafagfolk.htm>

I en kronikk i Domstolsadministrasjonens skrift «Rett på sak» er denne og andre systemfeil påpekt. BLID må være mer kritisk til kunnskapsgrunnlaget man påberoper seg: http://www.krisesenter.org/oletexmo/DOCS/demokratisk_underskudd_i_barnelovsaker.htm

FMO erfarer at samværsretten er ubeskyttet både for foreldre og barn. Heller enn å svekke samværsretten enda mer ved å senke terskelen for å begrense og kan hende også nekte samvær helt (som uansett blir konsekvensen av ubrukelige tilsynsregimer), burde man styrke beviskravene i saker med påstander om vold og overgrep, rus og omsorgssvikt. Statsråd Inga Marte Thorkildsen har en hjemmelekse å gjøre når hun skal fronte barnelovspørsmål. Her er eksempler på noen enkle forhold hun i egenskap av barnestatsråd ikke har helt taket på: http://www.krisesenter.org/oletexmo/DOCS/slik_kan_vi_ikke_ha_det.html

http://www.krisesenter.org/oletexmo/DOCS/thorkildsens_feilkilder.html

Det er vist til sentrale fagfolk/eksperter, men det sies ikke hvem det er eller hvilke valide funn de kan vise til. Det er et stort kunnskapsunderskudd på området «høring av barn» nå i 2012 akkurat som i 2003 (se over). Man har ikke evnet å produsere relevant forskning. Skjørtens forskning gir ingen mening på dette feltet. Det underliggende premiss synes å være at barn angivelig blir utsatt for vold og overgrep i stor skala og at dette må avdekkes bl.a gjennom å utsette barn for samtaler hvor de presses til å ta stilling til sine foreldre. Da aldersgrensen ble senket fra 12 til 7 år hadde man ingen undersøkelser eller refleksjoner om formkrav å vise til.

I dag er det relativt sett enda verre sett i lys av at aldersgrensen ønskes senket enda mer. FMO erfarer at medieskapte forestillinger som at «barn blir sendt til voldelige fedre for samvær» ikke blir nyansert. Her har BLID en oppgave, bl.a å påpeke at samværsretten er ubeskyttet. FMO er også skeptiske til at barnevernet skal spille noen rolle i barnefordelingssaker. FMO har studert på nært hold flere saker hvor samrøre og faglig usikkerhet, undergraving av beviskrav mv har fått dominere. BLID bør være mer kritiske til hvilke myter barneombudet serverer, og hvordan Barneombudet på totalt ukritisk grunnlag leverer bekymringsmeldinger til barnevernet, utelukkende fordi en far har fått daglig omsorg gjennom rettslig prosess: http://www.krisesenter.org/oletexmo/DOCS/hvem_skal_tale_barnas_sak.html

BLID viser også til sitt informasjonshefte om «Påstander om vold». FMO har tidligere gjort departementet konkret oppmerksom på flere feil i heftet. Dette er ikke blitt rettet opp. Man fortsetter å benevne en mistenkt far som «overgriperen» uten tanke for at påstanden kan være konstruerte for å sverte en ellers omsorgskompetent far. BLID må før eller senere rette opp feilformidling av forhold i saker hvor det kommer opp påstander om vold og overgrep:

http://www.krisesenter.org/oletexmo/DOCS/paastander_om_vold_i_barnefordelingssaker.htm

BLID må ta inn over seg fenomener som foreldrefiendtliggjøring og ikke som i sitt hefte spre feilinformasjon om «parental alienation syndrome» Barn blir ofte eksponert for påvirkning og press, med konsekvenser i form av lojalitetskonflikter og i verste fall full avstandstagen til en fra før av «beloved parent». Det fins mengder av faglitteratur om emnet, BLID kan med fordel lese seg opp og fremstille saker og ting mer nyansert:

http://www.krisesenter.org/oletexmo/DOCS/et_langt_og_vanskelig_ord.htm

BLID presenterer 4 saker som case grunnlag for å hevde at det er behov for endringer. 3 saker har ingen referanser til publiseringer det går an å etterprøve fremstillingen mot. Den fjerde har en dato det går an å søke i lovdata på. At anonymiseringshensyn tilsier at man ikke kan presentere sitt rettkildebelegg mer etterrettelig, blir for dumt. Alle barnelovsaker publiseres anonymt, men med saksnr og navn på aktører som BLID forutsetter å vite har taushetsplikt.

BLID umuliggjør etterprøving og viser dermed en forakt for vitenskapelighet i sin presentasjon av påberopt grunnlag. Den samme tendensen gjorde seg gjeldende for Arbeidsgruppen fra 2004. FMO har lest alle dommene fra Skjørtens forskningsprosjekt. Sitatet fra forskeren i høringsnotatet (s18) sier også sitt: en spekulativ tendens. Mht påstått overrepresentativitet savnes referanser til relevant sammenligningsgrunnlag. Forskeren tar heller ikke høyde for at det dreier seg om påstander som ikke alltid blir gjenstand for bevisprøving. Forskeren tar ikke høyde for en rekke feilkildenivåer. Kanskje ikke så merkelig da denne forskeren ble rekruttert til å forske på barnelovsaker etter å ha intervjuet krisesenterledere om mødres bekymring for barnas eventuelle samvær med sine fedre.

BLID har ikke skaffet dokumentasjon eller belegg for at lovforslagene er berettigede. Det er ikke behov for denne type ordninger i det omfang BLID hevder. FMO avviser lovforslaget som useriøst. BLID burde heller arbeide for å beskytte samværsretten, samt sørge for et lovverk som er tydelig på søksmåls- og bevisbyrde.

Nerdrum den 20. september 2012

Med vennlig hilsen

Ole Texmo, Forum for menn og omsorg

Nærværende høringsuttalelse sendt som vedlegg til email til: <postmottak@bld.dep.no>